

Załącznik nr 1.1. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Poprawa efektywności energetycznej	1. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, pokryć dachowych, ocieplenie ścian i stropów)	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, osoby fizyczne	Brak środków finansowych, brak zgody konserwatora zabytków
			2. Wymiana oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego w budynkach publicznych i prywatnych na energooszczędne	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,	Brak środków finansowych
			3. Budowa świadomości społecznej w zakresie zwiększania efektywności energetycznej	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa
	Ograniczenie emisji powierzchniowej i pochodzącej ze źródeł komunikacyjnych		4. Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorstwa energetyki ciepłej, osoby fizyczne	Brak środków finansowych, brak podstawy prawnej do wymiany źródeł ciepła
			5. Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej wraz z podłączeniami nowych budynków	Zadanie monitorowane: zakłady energetyki ciepłej, zakłady komunalne	Brak środków finansowych, opóźnienia w realizacji
			6. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, opóźnienia w realizacji

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			7. Budowa parkingów Park&Ride, Bike&Ride	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, opóźnienia w realizacji
			8. Ograniczenie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie ulic	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, opóźnienia w realizacji
			9. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa
		Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	10. Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, osoby prywatne	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów
			11. Promowanie odnawialnych źródeł energii	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów
		Ograniczanie emisji ze źródeł przemysłowych i energochłonności gospodarki	12. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	Zadanie monitorowane: przedsiębiorcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów
			13. Wspieranie i promocja nowych technologii energetycznych i środowiskowych	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów
		Zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji	14. Realizacja założeń programów ochrony powietrza	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			15. Realizacja programu gospodarki niskoemisyjnej	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów, brak odpowiedniego zaplecza kadrowego

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			16. Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno- edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza w tym gospodarki niskoemisyjnej	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów, brak odpowiedniego zaplecza kadrowego
			17. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego.	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
	Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	18. Ograniczenie emisji prekursorów ozonu ze źródeł przemysłowych poprzez zastosowanie instalacji ograniczających emisje zanieczyszczeń oraz modernizację procesów przemysłowych.	Zadanie monitorowane: przedsiębiorcy	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.2. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia hałasem

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zagrożenie hałasem	Ochrona przed hałasem	Poprawa klimatu akustycznego	1. Budowa i modernizacja połączeń drogowych na terenie gminy	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			2. Realizacja zadań uwzględnionych w programach ochrony środowiska przed hałasem	Zadanie monitorowane: Jednostki zarządzające drogami	Brak środków finansowych
			3. Tworzenie w miejscowościach strefy ciszy, poprzez stosowanie ograniczeń prędkości w terenie zabudowanym	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			4. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			5. Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji (np. promowanie transportu publicznego i jazdy na rowerze)	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, przedsiębiorcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania podmiotów
		Ocena stanu akustycznego środowiska	6. Opracowanie przeglądów ekologicznych i analiz po realizacyjnych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, przedsiębiorcy	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.3. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji pola elektromagnetyczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	1. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			2. Edukacja społeczeństwa w zakresie oddziaływania i szkodliwości PEM	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.4. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych	1. Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich i przemysłowych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, przedsiębiorcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania przedsiębiorców
			2. Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie i leśnictwie	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, przedsiębiorcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania przedsiębiorców
			3. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu ze źródeł rolniczych)	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, mieszkańcy	Brak finansowania, brak zainteresowania społeczeństwa
			4. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych	Zadanie monitorowane: JST	Brak ryzyka
			5. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód	Zadanie monitorowane: JST, mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania wśród mieszkańców
		Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych	6. Poszukiwanie i dokumentowanie alternatywnych źródeł wody do spożycia	Zadanie monitorowane: JST	Brak środków finansowych
			7. Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	Zadanie własne: JST	Brak środków finansowych
	Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	8. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych na poziomie gminy map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
		Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatu	9. Realizacja przedsięwzięć zwiększających retencję wodną na terenach leśnych, rolnych i zurbanizowanych.	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST, spółki wodne GDL LP	Brak środków finansowych
			10. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnym deszczom na obszarach zurbanizowanych	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST	Brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			11. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (np. czasowe ograniczenie poboru wody, czasowe zakazy korzystania z sieci wodociągowej itp.)	Zadanie monitorowane: JST, Jednostki podległe JST	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.5. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno – ściekowej	Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy	1. Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizacja wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowych
			2. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody i oczyszczania ścieków wśród mieszkańców	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowych
		Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno ściekowej	3. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorczego zapotrzebowania na wodę	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowania
			4. Wystąpienie o ustalenie strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			5. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania odpadów ściekowych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowania
			6. Budowa kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowania
			7. Edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnej gospodarki wodno -ściekowej	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółki wodne	Brak możliwości finansowania

Załącznik nr 1.6. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zasoby geologiczne	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	1. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			2. Organicznie niekoncesjonowanej eksploatacji złóż	Zadanie monitorowane: JST	Brak możliwości finansowych

Załącznik nr 1.7. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gleby

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gleby	Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego (zastosowanie dobrych praktyk rolnych)	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, ODR	Brak środków finansowych
			2. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno – środowiskowo – klimatycznych	Zadanie monitorowane: Właściciele gruntów	Brak środków finansowych
			3. Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			4. Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	6. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym i leśnym	Zadanie monitorowane: JST	Brak środków finansowych
			7. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na osuwiska w aktualizacjach dokumentów planistycznych	Zadanie monitorowane: JST	Brak środków finansowych
		Ochrona przed osuwiskami			

Załącznik nr 1.8 Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gospodarowanie odpadami zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój	Racjonalna gospodarka odpadami	1. Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			2. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w planie usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, przedsiębiorcy, mieszkańcy	Brak środków finansowych
			3. Realizacja „Programu zapobiegania powstawaniu odpadów dla województwa mazowieckiego”	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
		Doskonalenie systemu gospodarki odpadami	4. Modernizacja punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak ryzyka

Załącznik nr 1.9. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	1. Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych	Zadanie monitorowane: JST	Brak ryzyka
		Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	2. Zachowanie bioróżnorodności biologicznej na terenach wiejskich z wykorzystaniem pakietów w ramach programów rolno – środowiskowo- klimatycznych	Zadanie monitorowane: ODR	Brak środków finansowych
			3. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	Zadanie monitorowane: JST, GDL LP	Brak środków finansowych
			4. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	Zadanie monitorowane: mieszkańcy	Brak środków finansowych, brak zainteresowania mieszkańców
			5. Aktualizacja/ opracowanie programu ochrony środowiska	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			6. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			7. Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
		Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych	8. Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni (w tym na terenach zurbanizowanych)	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe	Brak środków finansowych
			9. Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych	Zadanie monitorowane: JST, zarządcy dróg	Brak środków finansowych
		Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach	10. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych	Zadanie monitorowane: Wojewoda Mazowiecki, JST	Brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		krajobrazowych	11. Wdrożenie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów wraz z tworzeniem obiektów infrastruktury turystycznej	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
			12. Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury	Zadanie własne: JST	Brak ryzyka
	Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	13. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, PGL LP	Brak środków finansowych
			14. Odbudowa powierzchni zniszczonej przez huragany i pożary	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST, PGL LP	Brak środków finansowych
		Zwiększenie lesistości	15. Zalesienie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych

Załącznik nr 1.10. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka występowania poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	Zmniejszenie zagrożenia występowania poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku występowania awarii	1. Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			2. Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			3. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w przypadku wystąpienia poważnych awarii	Zadanie monitorowane: JST, jednostki podległe JST	Brak środków finansowych
			4. Dopuszczenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt	Zadanie własne: JST	Brak środków finansowych